

IZHAJA VSAK DAN

Čladi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nvt. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kraju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvt. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm, smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Platljivo in utočljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljske izdatke „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galati 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarna Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galati šte. 18.

Poštno-hranilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Potovanje cesarjevo v Bosno.

SARAJEVO 11. V Brodu bo pričakoval cesarja deželni poglavar general Varešanin s civilnim adlatusom baronom Benko in sarajevskim zbornim poveljnikom FML. Auffenbergom, nadalje brodski mestni svet ter razne deputacije in korporacije. Cesar se ustavi v Brodu dve uri, nato odpotuje v Sarajevo, kamor dospe ob 12. uri popoldne.

Cesar odpotoval v Budimpešto.

DUNAJ 11. Cesar je ob 3:20 popoldne odpotoval v Budimpešto.

BUDIMPEŠTA 11. Cesar je ob 7:50 dospel semkaj in je bil vsprejet z navdušenimi ovacijami.

Finančni odsek.

DUNAJ 11. Vladni zastopnik, sekcijski načelnik Bernatzky se je izjavil glede davka na žganje proti predlogu posl. Rennerja, da bi se odpravilo kontingent, izdelovalno in eksportno bonifikacijo, da bi se s tem dosegli večji dohodki za državo. Predlog je nesporekljiv, ker je v to potrebno dovoljenje Ogrske, a tega bržkone ne bo za dobiti. Naravnost samomorilno pa bi bilo, ko bi hotela ravno Avstrija odpraviti eksportne bonifikacije, mej tem ko jih konkurenčne države zvišujejo. Kar se tiče vinskega davka, je isti zelo potreben podpore. Vlada misli temu zlo od pomoči z enako obtežitvijo davčnih obvezancev in znižanjem davčne postavke.

Proračunski odsek.

DUNAJ 11. Proračunski odsek je vsprejel proračun ministerstva za deželno brambo in je pričel razpravljati proračun ministerstva za javna dela.

Turčija in krečansko vprašanje.

DUNAJ 11. „Mittags-Zeitung“ poroča iz Carigrada: Vest, da je krečanska narodna skupščina prisegla zvestobo grškemu kralju, je silno ogorčilo tukajšnje vladne kroge. Minister za unanje stvari je energično protestiral pri krečanskih zaščitnih vlastih proti kršenju suverenih pravic Turčije v Kanaji. Flota je baje prejela povelje, naj bo pripravljena, da odpluje v Sredozemsko morje. Veliki vezir je imel razgovor z grškim odposlancem. Porta hoče energično varovati svoje pravice.

Nadškof dr. Stadler v Rimu.

SARAJEVO 11. Nadškof dr. Josip Stadler je včeraj odpotoval v Rim, odkoder se poda v Veliki Lošinj, kjer ostane več dni. Nadškof se do 13. junija — dne ko bo odprt bosanski deželni zbor — povrne v Sarajevo. Nadškof motivira svoje potovanje običajnim posetom pri papežu, ali ni sumnje, da je pravi razlog njegovemu potovanju spor, ki je nastal med njim in frančiškani. Čudno se zdi, da ne bo nadškofa v Sarajevu, ko pride tja cesar.

Kazenska razprava proti Hofrichterju.

DUNAJ 11. „Mittags-Zeitung“ piše, da je sedaj določeno, da se proces proti Hofrichterju prične 18. oziroma 19. t. m.

Parlamentarne volitve na Francoskem.

PARIZ 10. Doslej je bilo izvoljenih 591 poslancev, izmed teh jih pripada 248 radikalcem in socijalnim radikalcem, 93 republikan-

cem levice, 29 neodvisnim socijalistom, 71 konservativcem, 59 progresistom in 17 nacionalistom. Republikanci so pridobili 11 mandatov, združeni socijalisti 19, nacionalisti enega.

SPREMENBA NA ANGLEŠKEM PRE-STOLU.

LONDON 11. Pokojni kralj Edvard je bil pri raznih družinskih zavarovan na življenje in sicer na svoto 20 milijonov.

LONDON 11. Ministerski predsednik Asquith je sporočil spodnji zbornici, da zbornico odgodi od 17. t. m. do 8. junija.

Angleški poslanik pri cesarju Franu Josipu.

DUNAJ 11. Cesar je danes predpoludne vsprejel v posebni avdijenci angleškega poslanika Cartwrighta. Poslanik se je cesarju zahvalil za sožalnice povodom smrti kralja Edvarda.

Proglas kralja Jurja na armado.

LONDON 11. Kralj Jurij je izdal na armado proglas, sličen onemu, ki ga je izdal na floto. V proglasu je izjavil, da bo z največjo skrbjo čul, da bo armada pripravljena ter da se zanaša na nje tradicijsno lojaliteto in udanost.

Edvardova ulica v Berlinu.

BEROLIN 10. Mestno zastopstvo je sklenilo, da krsti eno ulic na ime: Ulica kralja Edvarda.

Finski deželni zbor bo razpuščen?

MAGDEBURG 11. „Magdebur. Zeitung“ poroča iz Petrograda, da se bo izreden ministerski svet pod predsedstvom carjevim baviškim vprašanjem. Sedaj je baje gotovo, da bo finski deželni zbor razpuščen.

Zrakoplovstvo.

BUDIMPEŠTA 11. Za letalno tekmovanje, ki se bo vršilo med 5. in 15. junijem t. l. se je zgledalo mnogo nemških aviatikov, med temi Behrend z lastno strojno konstrukcijo, Hensteinbeck z graderoplanom, Avstrijec Etrich z dvema strojema, Poljak Warchalowski. Razum Paulhana, Lathama, Farmana in Rongiera sta se zgledala za letalno tekmovanje tudi Francoza Effilov in baronica Delaroche.

Na ogrskih državnih železnicah se bo izdajalo znižane vozne listke, kjer bo uračunana tudi vstopnina za letalno tekmovanje.

Oblak se je utrgal.

GAYA (Moravsko) 11. Sinoči ob 6. uri se je tukaj utrgal oblak. Voda potoka Stupava je narasla za dva metra in je poplavlila gozdove in travnike. V Gayi je voda tako narasla, da so morali sprazniti nekoliko hiš. Sedanje stanje vode je nespremenjeno.

Potres.

NEW-YORK 11. Iz San Domingo poročajo, da je bil tamkaj danes ob 3. uri zjutraj močan potres.

DUNAJ 11. Meteorološki zavod poroča, da je bilo ob 9. uri 17 minut zvečer čuti lahek valovit štiri minute trajajoč potres v smeri od severa proti jugu.

Požar.

LVOV 11. Listi poročajo, da mesto Przemyslany že od zjutraj gori, en mestni del je že popolnoma pogorel, zgorelo je tudi več javnih poslopij. Ogenj se z veliko naglico razširja in ogrožava tudi više ležeči

mestni del. Na brzozjavno prošnjo je lvovski magistrat s posebnim vlakom poslal v Przemyslany oddelek mestnih gasilcev.

BUDIMPEŠTA 11. V vasi Felroste je nastal požar, ki je ogroževal vso občino, po dolgem trudu se je gasilec posrečilo omejiti požar. Pogorelo je 19 hiš s postranskimi poslopji, 40 rodbin je brez strehe, en otrok se je zadušil, trije so pa zgorili.

LVOV 11. V Przemyslanyh je doslej pogorelo 200 hiš, državna poslopja so ostala nepoškodovana. 2000 oseb je brez kruha in strehe.

Ustaja v Albaniji.

SOLUN 11. Vojni minister Mahmud Šefket paša je sklenil osnovati v Verisoviču stalno posadko 8 batalijonov, v drugih šestih albanskih mestih pa posadke po 4 batalijone.

Sinaia 11. Popoldne je dospel semkaj švedski kralj.

Iz živinozdravniške šole na Dunaju.

(Dopis z Dunaja.)

Visokošolski odbor združenega dijaštva brez razlike narodnosti nam poroča, da je položaj veterinarjev na živinozdravniški visoki šoli še vedno prav žalosten. Rektor in profesorski kolegij sicer prav pridno delujeta za izboljšanje razmer. Pred dvema leti je bilo obljubljeno od merodajne strani, da bo novo visokošolsko poslopje dozdano že 1. 1911., a dosedaj še niti prostor ni določen, kjer naj bi stala nova šola. Nadalje se je dijaštvu po stavki 1. 1908 obljubila takojšna prenova zastarelega učnega veda, ki ovira vsaki napredek veterinarske vede. Tudi glede tega se do danes še ni ničesar zgodilo.

Te itak že neznozne razmere dijaštva pa so še poostrele krivične zahteve po uvedbi pomožnih živinozdravnikov. Nad 30 let se je borilo dijaštvo, da odpravi vojaške „kuršmide“, kar se mu je tudi pred dvema leti posrečilo, ker je vojaška oblast uvidela zastarelost te svoje institucije. Sedaj pa hočejo gotovi ljudje iz zgolj strankarsko-političnih vzrokov uvesti iste mazače še v nekoliko slabši obliki za živinozdravje ter jim zakonito zagotoviti njihov delokrog.

To zahtevo pa smatrajo veterinarji za napad na njihov stan in kratenje njihovih pravic, na drugi strani pa za največjo nevarnost za živinozdravje in za ogromni narodni kapital, ki je investiran v domači živini. Do istega prepričanja je prišla, sicer po dolgem času tudi avstrijska vlada ter je po zahtevi sekcijskega šefa pl. Zaleskega obljubila izkazati živinozdravnikom pravičnost in priznanje hvaležnosti za pozdigo živinoreje. Sedaj pa se hoče akademsko izobraženega živinozdravnika prisiliti, da bi tekmoval z ljudmi brez vsake kvalifikacije, ki bi zajemali svojo strokovno izobrazbo v štirimesečnih kurzihi. Pa ne da bi bil to že prvi znak hvaležnosti? Ker je nevarnost, da te težnje pridejo v državni zbornici na razgovor in da prodro, so veterinarji, opirajoči se na živinozdravnike in na vse druge, ki uvidevajo njihove upravičene zahteve, zastavili vse sile, da

preprečijo vsak tozadevni zakon. Trdijo, toda zmaga bo na naši strani!

* * *

Dne 9. maja 1910 je zborovalo slušateljstvo živinozdravniške visoke šole na Dunaju in vsprejelo enoglasno v prisotnosti rektorjevi in profesorskega zbora sledeče resolucije:

Slušateljstvo odločno protestira proti uvedenju pomožnih živinozdravnikov,

1. ker se ne sklada z akademiko častjo in naobrazbo živinozdravnikov, da bi konkurirali z ljudmi, ki nimajo nobene predizobrazbe in absolutno nikašnega dovoljnega znanja in da bi jih taki ljudje nadomestovali;

2. ker preti na ta način največja nevarnost razvoju veterinarske vede;

3. ker bi trpelo škodo v živini investirano ogromno narodno premoženje in bi druge države najbrž vsled nezadostnih veterinarskih razmer v Avstriji zaprle svoje meje izvozu živine iz Avstrije;

4. ker ne pripušča njihov akademski poklic, da bi se identificiral s koncesionirano obrtjo;

5. zahteva, da se čim prej reši stvar nove visoke šole, učnega reda in nedostatkov škandaloznih razmer na sedanji visoki šoli.

Radi tega nujno apelira slušateljstvo na vse živinozdravnike v Avstriji, da se zavedajo svoje akad. časti in kolegijskih dolžnosti do naraščajoč ter zastavijo vse moči, da preprečijo tozadevni zakon.

Poskus zastrupljenja po Hofrichterjevem uzoru.

V zadnjem času nismo ničesar poročali o aferi poskušane zastrupljenja g. Hamerlitz v Logatcu, ker smo mislili, da se utegne kmalo izkazati, da so vsi aretovani nedolžni. Kot glavni osumljenec je bil aretiran Fran Hladnik, trgovec v Trstu, sin g. Hamerlitz iz prvega zakona. Minolo soboto pa so ga izpustili iz preiskovalnega zapora deželne sodnje in v Ljubljani. Kakor se je pa pripeljal minoli ponedeljek z vlakom v Trst so ga že čakali detektivi na postaji in takoj zopet aretirali.

To aretacijo se pojasnjuje s tem, da se je mej tem javil v Trstu agent Ivan Piacentini, ki da je prepisal Hladniku neko pismo, katerega pa ni razumel. To je baje ono pismo, s katerim so bile poslano gospe Hamerlitz strupene kroglice.

Hladnik taji, da bi to bilo ono pismo, dočim vstraja agent pri svoji trditvi.

Umeje se, da se naše človeško čustvo protivi misli, da bi se našel človek, ki bi bil v stanu poslati svoji lastni materi smrtonosni strup; ta čin gotovo ni nič manj grozen, kakor Hofrichterjev čin, da po vseh naših pojmihi, ki jih imamo o dolžnostih otrok napram staršem, je ta čin še groznejši. Baš zato smo se držali dosedaj v rezervi, ker nismo hoteli vreči prenaplajeno senco na človeka, ki je morda popolnoma nedolžen. Sedaj pa smo smatrali za dolžnost kronistov, da zabeležimo fakta, a nadejamo se, da se končno ipak še izkaže, da je grozen sum neutemeljen.

sprijazniti človek, ki še ni popolnoma blaziran; pa tudi temu bo ugajala secesionistiška slika le, ker je to moderno. Splošen utis, ki ga je napravila razstava na mene, je ta, da se istrskim Italijanom te razstave ni treba ravno sramovati. Ipak dokazuje ta razstava, da so istrski Italijani dosedaj znali prav malo izrabiti napredek na polju moderne tehnike, da o kaki industriji v deželi ni skoro duha ne sluha in da sta glavni panogi, ki bi bili lahko vir blagostanja za vse prebivalstvo, to je ribištvo in kmetijstvo, skoro popolnoma zanemarjeni.

Res lepa je zastava v zgodovinskem in obrtnem oddelku, h kateremu lahko prištejemo tudi razstavljen ročna dela.

Koprski razstava potrjuje le to, kar je „Edinost“ že sto in stokrat trdila, da puščajo naši Italijani, mej tem ko sanjajo o neki minuli slavi, da se okoriščajo drugi od modernih pridobitev; specijelno razstavljen moderne slike pa dokazujejo, da so oni pač prevzeli od moderne dobe vse, kar nosi slabega, dočim so pustili vse, kar je bilo dobro, da je šlo mimo njih. Zato vidimo na razstavi pač moderno secesijo, ne vidimo pa tam onih modernih pridobitev, ki bi bile v stanju izboljšati materialni položaj ljudstva. Bolj na kratko bi se dalo to povedati z besedami: Koprski razstava dokazuje, da istrski Italijani nimajo nikakega smisla za praktične potrebe življenja!

Niko Ninič.

PODLISTEK.

Razstava istrskih Italijanov.

Cenjeni čitatelj si utegne misliti, da pride po gornjem naslovu kaka zafrkacija ali kaj sličnega, gotovo pa nič resnega ne. Če je čitatelj tega mnenja, mu tega navsezadnje niti ne jemljem za vso, ker si mi pod istrskimi Italijani po vseh političnih pajacadah, ki so jih že napravili in jih še delajo, predstavljamo vedno neke zelo smešne figure, ki bi se izobno podajali kakor karikaturne slike v kakih „Fliegendih“, „Meggendorferjih“, „Simplicissimih“ in ki bi za spremembo lahko tudi nadomestili kakega prelata v rimskem „Asino“. Vendar, če sem dal temu sestavku naslov: „Razstava istrskih Italijanov“, bodi povedano takoj, da si pod tem naslovom ne mislim nič smešnega, ampak nekaj povsem resnega. Ta razstava je namreč nekaj resnega, kar treba naravnost priznati in brez ovinkov. A da sem si izbral gornji naslov, je enostavno zato, ker so to razstavo priredili istrski Italijani sami, a zato naj tudi nosijo sami toliko hvalo, kolikor grajo.

Odločil sem se bil včeraj, da se od-

peljem v Koper ter si ogledam vso stvar in priznati moram, da sem videl več, nego sem pričakoval. Ni bil moj namen, da si ogledam razstavo temeljito in podrobno; za to ne bi zadoščalo par uric. Hotel pa sem si vso stvar ogledati, da dobim neko splošno sliko vse prireditve.

Brez ozira na razdelitev, ki jo je napravil razstaveni odbor in brez ozira na oddelke v razstavi, bi jaz delil razstavo v tri dele in sicer v:

Pomorski oddelek, ki nima takorekoč nič istrskega. Razstavljeni so tu modeli raznih parnikov, ladij itd., ki so vse, samo ne istrski proizvodi.

Ribiški oddelek ima pretežno istrsko lice, zato pa tudi ta oddelek ne nudi nič posebnega, pač pa dokazuje ravno ta oddelek, da je ravno ribištvo, ki bi moralo biti vendar istrska specialiteta, na jako nizki stopinji.

Sportni oddelek nima poleg pokrajinskih slik skoro nič istrskega. Nekatere izvenistrske tvrdke so razstavile tu razno orožje, kolesa, avtomobile itd. Domače tvrdke tu sploh niso zastopane.

Societa alpina delle Giulie je razstavila razne kapnike in zuželke iz različnih kraških podzemskih jam. Med drugimi je en tak kapnik iz jame v Trebiciano.

V agrarnem oddelku je razstavljenih mnogo različnih vin; to je pa tudi vse, kar je v tem oddelku res istrskega in

interesantnega. Da razna umetna gnojila, ki so tu razstavljen, nimajo nič istrskega, bo bržkone priznaval tudi razstaveni odbor.

Bogastvo razstavljenih vin v tem oddelku odgovarja sicer popolnoma dejanskemu stanju dežele, ki je po ogromni večini vinorodna dežela, a po drugi strani dokazuje ravno ta oddelek, da je dežela v agrarnem oziru popolnoma zanemarjena.

O mlekarstvu, sadjarstvu, vrtnarstvu itd. ni skoro duha ne sluha.

V oddelku strojev so zastopane najrazličnejše zunanje tvrdke in dežele, a da med temi ni Istre, ni treba še posebej omenjati.

Zanimiv je obrtni oddelek. V tem oddelku so častno zastopani domači obrtniki. (Seveda mislim vedno na Italijane).

V didaktičnem oddelku pa so me naravnost presenetila nekatera krasna ročna dela učenk ljudskih in meščanskih šol.

Zgodovinsko-umetniški oddelek je tudi zelo zanimiv in razmeroma bogat. To velja toliko glede razstavljenih cerkvenih umetnin, kolikor glede razstavljenih slik izza beneške dobe.

Moderna upodoblja joča umetnost pa je zelo slabo zastopana. Plastika, izvzemši par neznatnih del, sploh ni zastopana, a tudi slik je razmeroma le malo in pri teh prevladuje skoro brez izjeme secesionistiški duh, ki je sicer res najmodernejši, s katerim se pa ne more

Bivši minister Prašek o češki politiki.

Bivši minister Prašek se je v nekem svojem govoru, ki ga je imel te dni, zelo nepovoljno izrazil o sedanji češki politiki. Rekel je, da so Čehi napravili veliko napako, ker so odbili ponujane tri ministerske portfelje v Bienenstov kabinet. Vsled tega so Bienenstov zelo olajšali položaj. Govoril je tudi o položaju v „Slov. Enoti“ in je ožročno napadal češke radikalce, ker so oni vsiljivo povzročali v „S. E.“ razdore.

Prašek smatra za narodno potrebo vseh Slovanov, da se „Slov. Enota“ ohrani.

Dnevne novice.

Govorice o zaroki nadvojvode Karla Frana Josipa. Iz Berolina poročajo, da se letošnje poletje nadvojvoda Karol Fran Josip, ki je sedaj star 23 let, zaroki z romunsko princesinjo Elizabeto, najstarejšo hčerjo romunskega prestolonaslednika, ki izpolni dne 16. oktobra svoje 16. leto. Princesinja je kakor nje bratje in sestre pravoslavne vere. — Govorice o zaroki nadvojvode se na kompetentnih dunajskih mestih odločno demantuje.

Ustoličenje novega djakovskega škofa. Iz Zagreba poročajo, da bo imenovan škof djakovski dr. Ivan Krapac slovesno ustoličen dne 29. junija, na praznik sv. Petra in Pavla.

12.000 židovskih rodbin izgnanih. „Voss. Zeitung“ poroča iz Varšave, da bo od tamkaj izgnanih 12.000 židovskih rodbin. Vse tozadevne prošnje je generalni guverner Trepov baje odklonil.

Parlamentarne volitve na Franco-skem so prinesle socijalnim demokratom (združenim socijalistom) 22 novih mandatorov. Medtem, ko so jih imeli v prejšnji zbornici 54 poslancev, jih imajo sedaj 76.

Cesar Viljem odpotuje še ta mesec na Sicilijo. Tako poroča „Tribuna“.

Kongres ruskih pisateljev in novinarjev je sklenil ustanoviti „Vserusko zvezo pisateljev in novinarjev“.

O Rooseveltovi akciji za svetovni mir pišejo angleški listi različno. Liberalni tisk pozdravlja Rooseveltova prizadevanja in njegov govor v Kristijani, med tem ko pravi konservativno (imperijalistično) časopisje, da je predlog Rooseveltov za ustanovitve svetovne mirovne lige — fantastičen. V sedanji svetovni situaciji je za vsaki narod najboljše, če zaupa le samemu sebi.

Zopet velika nesreča na istrski železnici.

Kanfanar 11. t. m. Danes zjutraj ob 5 uri in pol se je zgodila pri vlaklu št. 312 pred postajo Vodnjan (pri Puli) velika nesreča. Ogibalni čuvaj je namreč zabil zapreti zavornice in dva voza sta hotela peljati čez železnico, kar je pridrdral vlak z veliko brzino. Ker se te zavornice nahajajo ravno na ovinku, ni mogel strojevodja tega pravčasno zapaziti. Na prvem vozu sta sedela 17-letna žena in njen soprog, na drugem vozu pa mati prve. Vlak je zadel v prvi voz ter ga razrušil. Voznika je vrglo v stran ter ga smrtno ranilo, medtem ko je soproga prišla pod vlak ter bila razmesarjena in na mestu mrtva. Mati, ki je sedela na drugem vozu, je le lahko ranjena. Ranjeni voznik je bil takoj prepeljan v bolnišnico v Pulo, a umrl je približno čez eno uro.

Krivdo se bode seveda vračalo na ogibalnega čuvaja. Znano pa je, da je ta čuvaj jako marljiv, kakoršnih je malo. Krivda je zopet na železniški upravi, ki varčuje, kjer ni potrebno, in stavlja s tem življenje in imetje v veliko nevarnost. Da si je od železniškega ministerstva povelje, da ne sme nikak uslužbenec vršiti službe več nego 18 ur zaporedoma in da mora imeti na to najmanj 6 ur počitka, vršil je ta čuvaj vsaki dan službo od 5 ure zjutraj do 12 zvečer. Da se v petih urah človek ne more dovolj odpočiti, je jasno. Kako naj bo človek po returnem ali še krajšem počitku sposoben za službo? V Vodnjanu je en edini ogibalni čuvaj, ki oskrbuje službo na obeh koncih postaje.

Že več let sem zahteval g. postajnega čelnika še drugega čuvaja, ali brezuspešno. Sedaj pa bo seveda moral čuvaj odgovarjati za nesrečo, katere ne bi bil nikdar zakrivil, ako bi imel vsaj toliko počitka, kakor je vsakemu človeku potrebno, in ako bi železniško ravnanje upoštevalo označeni nalog c. kr. želez. ministerstva.

Domače vesti.

Smrtna kosa. Nista minola še dva meseca, odkar smo položili v prezgodnji grob jednega najboljših naših narodnih Barokovljanov: posestnika Jurja Martelanca. In že zopet je smrtna kosa posegla v to pošteno slovensko hišo.

Predsinoci ob 7 in pol uri je po daljšem bolehanju v cvetju let izdihnil sin pokojnega Jurja — Andrej Martelanec, a po dobrih treh urah — ob polnoči — mu je sledilo še dete, 6 mesečna hčerka Danica. Kdo ne bi imel najgloblje sočutja s toli kruto zadeto rodbino? A, koliko gorja za vdovo in mater, topečo se v neizmerni žalosti ob mrtvaškem odru, na

katerem je ležita soprog in dete! Res kruto je posegla smrtna kosa v to rodbino.

„Gorica“ je priobčila v svoji številki z dne 10. maja t. l. v posebni prilogi izkaz podpor, ki jih je dovolil deželni zbor v zasedanju od 7. decembra 1909 do 17. februarja 1910. Zaključek, ki ga izvaja „Gorica“ iz tega izkaza, prirejenega ad usum delphini, je ta, da bi bila dobila slovenska stran okoli 50.000 K več nego italijanska stran. Na podlagi tega umetno zverženega rezultata poziva „Gorica“ deželna poslanka dr. Gustava Gregorina ter Andreja Gaberščka, naj se informirata na pristojnem mestu ter naj prekliče „krivo mnenje“ o delovanju deželnega zbora, katero da sta širila po deželi na shodih in v svojih glasilih. „Gorica“ zaključuje ta poziv tako-le: *Le pogumno! Resnici pomagati do zmage služi vsakemu v čast.* Motiti se je lahko. Ali v zmoti ostati, ko je ta dokazana, ni dovoljeno. To še najmanj deželna poslanka, katerih delovanje je podvrženo — javni sodbi. Zato le pogumno v deželni urad!

Mi se popolnoma strinjamo s tem poslednjim apelom „Gorice“ ter upamo, da bo „Gorica“ tako poštena, da bo priznala svojo „zmoto“ (?), ko jej bomo dokazali na podlagi od nje priobčenega uradnega izkaza in drugih podatkov, da so njeni zaključki krivi ter da je v istini dobila italijanska stran v zadnjem zasedanju goriškega deželnega zbora mnogo več nego slovenska stran. Ta dokaz ne izostane. To bodi povedano „Gorici“ že danes. Za sedaj pa pozivamo „Gorico“, naj nam odgovori na vprašanje, zakaj je izpustila v svojem izkazu soštevanje K 100.000, dovoljenih za železniško proggo Gorica-Crvinjan, in zakaj izkazuje dovoljene stalne letne podpore tako kakor da bi to bile le za eno leto dovoljene podpore. Take letne stalne podpore, katerih je bilo dovoljenih za italijansko stran, kolikor smo se mogli prepričati v naglici za okoli 7000 K več, nego slovenski strani, se mora kapitalizirati, kajti ni vse eno, ako se dovoli kam podporo za eno leto, ali pa za vedno. Prosimo torej „Gorico“ nujno, da nam da ti dve pojasnili, na kar ne bomo odlašali s svojim odgovorom. Besedo ima „Gorica“!

Iz finančne službe. Podoficijal Josip Vodopivec je imenovan finančnim kanceliskom v XI. činovnem razredu.

Umirovljen je na lastno prošnjo major Konstantin Slubzakowski bosansko-hercegovskega pešpolka št. 4.

Novi poveljnik 55. pehotne brigade. Predčera je došel v Trst novoimenovani poveljnik 55. pehotne brigade GM Henrik vit. Kraus-Elislago.

C. in kr. vojna mornarica. Vojna ladija „Taurus“ je 8. t. m. priplula v Sebastopol, kjer ostane tri dni. — Na ladiji vse zdravo.

Bivši ravnatelj državne železnice v Trstu, dvorni svetnik Avgust vit. Ruff, ki je bil nedavno umirovljen, je predčera definitivno ostavil naše mesto in se preselil v Solnograd.

Členi svobodne zveze za državno-znanstveno izobrazbo so se včeraj ob 7.30 s parnikom „Pelagosa“ podali v Škedenj, kjer so si ogledali plavže, stiskalnice olja, tvornico linolea in tehniški zavod. Radi slabega vremena je izostal izlet v Gradež in Sesljan. Zato so se gostje s „Pelagoso“ odpeljali v Portorose, kjer so si ogledali zdravilišče in soline. Od tamkaj so se gostje odpeljali v Koper, kjer so si ogledali razstavo. Ob 8.30 zvečer so se vrnili v Trst. Danes si gostje ogledajo še druge zanimivosti, a za popoldne ob 4.30 so od župana povabljeni v vilo Revoltella pri „Lovcu“, nakar se v kočijah odpeljejo na Opčino. Povrnejo se pa v mesto z električno železnico. Popoldne si morda ogledajo tudi novo palačo „Kredita“.

Malenkostni prepiri. Prejeli smo pod gornjim naslovom: Prepogosto moramo čitati v „Edinosti“ in tudi v drugih slovenskih listih članke ali dopise, ki so jim predmetom malenkostni boji med brati. Posebno hudo je, da se ti čisto malenkostni boji ne morejo odpraviti tako hitro, kakor bi bilo želeto v korist obeh pripravljajih se strani, a pred vsem na korist skupnosti. Herpelje-Kozina, ali Kozina-Herpelje n. pr. sta dve naši vasi, ki se že dlje časa pripravljata za prvenstvo!

Tudi drugi kraji imajo svoje domače prepire, a so toliko previdni, da perejo svoje malenkosti doma in jih ne obešajo na zvon javnosti. Tudi se v drugih krajih ublažuje tiste vrsti sovraštvo med sosedmi, ki nima nikakega drugega opravičenja, nego tradicijo. V imenovanih dveh vaseh pa se oblike tega malenkostnega boja še pojstrjujejo bolj in bolj!

Tudi v tržaški okolici smo imeli sličnih „bojev“. Vas je nastopala proti vasi — del vasi proti drugemu delu vasi — sosed proti sosedu.

Prišli pa so moderni časi in prišli so novi ljudje, ki so te nesmiselne boje ublažili, ako ne celo odpravili popolnoma. Danes se naši okoličani obiskujejo navskrižno in vidijo eden v drugem le brata — sosedu.

Tudi sovraštvo med okoličani in „fo-rešči“ „Čufarji“ itd. se polagoma izgublja in nekdanje zasmehovanje postaja redkeje in

redkeje. To je prav. Mi, ki imamo na vseh koncih in krajih milijone drugorodnih so-vražnikov, ne smemo sovražiti bratov-sose-dov, ki čutijo in delajo z nami! Tudi ne smemo biti ozkosrčni. Kaka nesreča bi bila, recimo, za eno ali drugo vas, ko bi se združila s sosednjo in bi, recimo, tudi žrtvovala svoje več ali manjše zgodovinsko ime?! Da! Ko bi sosednja vas bila drugorodna, v rokah sovražnika — potem bi imeli vzroka postavljati se v bran. Svojedobno so tržaški Italijani, videči napredek okoličanov, ponudili tem zadnjim upravno samostojnost, kar so pa naši prednamci svoji slepoti eno-stavno odklonili. — Danes bi okoličani radi vsprejeli, kar so njihovi očeti odklonili, ali mestna gospoda ne sliši več na to stran!

Recimo, da bi imeli v okolici samo-stojna županstva, občine, nahajal bi se danes Trst po velikem delu pod okoličanskimi občinami!

Naše tržaške razmere se ne dajo lahko primerjati razmeram na deželi, a naše mnenje je, da bi na deželi ugledne osebe prav lahko uplivalo in delovale na to, da se ublaži bratomorne boje med sosedmi in da se posveča vse svoje sile na korist obmej-nim bratom, ki bijejo neprestane boje za-se, in v namen, da obvarujejo zaledje bra-tom, ki žive lepo na miru (ali bi vsaj lahko živeli!) — v natranjosti naših zemlja.

Združite se, popustite vsaki nekoliko in mir zavladaj med vami. S tem podaste lep izgled ostalim bratom in si okrepite svoje moči, ki jih lahko porabite za kaj bolj ko-ristnega, nego je malenkosten boj, ki ga bijete brez vsake koristi za-se, za sosedu in za našo narodno stvar!

Te vrstice nam je narekovala ljubezen do pripravljajih se bratov in ljubezen do domovine. Zato upamo, da se nas ne bo krivo sodilo.

Posestnikom vinogradov. — C. k. finančno ravnateljstvo nam je doposlalo: Vsi posestniki vinogradov, ležečih v kraju tržaškega vžitinskega davka, se pozivljajo, da naznanijo dotične vinograde najpozneje do 15. julija t. l. na c. kr. finančnem nad-zorništvu v Trstu, ulica Stazione št. 8 III. nad., in to v smislu § 57 določil zakona, zadevajočega, užitinski davek za Trst in okolico.

Prijavititi treba katastralno občino, v ka-teri se nahaja vinograd, kakor tudi parcelno št.; dalje, prostore, v katerih se bo izde-loval mošt ali vino iz pridelanega grozdja; poleg tega se morajo naznaniti šrambe in posode, v katerih se bo hranil izdelek, bodi mošt, bodi vino.

Ob enem se mora naznaniti tudi bo-li izdelek za domačo rabo, ali pa za izvoz iz tržaškega užitinskega okraja.

Trgovskim pomočnikom! Kakor naz-nanjeno, se bo v nedeljo ob 10. uri pred-poludne vršil v restavraciji „Balkan“ se-stanek, na katerem bomo razpravljali o ustanovitvi strokovnega društva slov. trg. pomočnikov in uslužbenecv v podobnih strokah. Skrajni čas je že, da začnemo tudi mi enkrat delati in se organizirati. Mnogo svojih bratov smo že zgubili, preveč že se jih je potopilo v morju tujinstva, samo za-radi tega, ker nimamo svoje organizacije. Z vsemi moči delajo sovragi na to, da bi nas ugonobili, nas popolnoma uničili. Koliko naših bratov so že izvalili v svojo sredo, jim iztrgali iz telesa slovenski čuteče srce in napravili iz njih naše najhujše, nam naj-bolj škodljive sovražnike!

Napeti moramo vse svoje moči, da jih — kolikor je to sploh še možno — priva-bimo nazaj v naš tabor. Res, prava sramota za nas slov. trg. pomočnike tukaj v Trstu je, da si nismo dosedaj — ko se vsi sta-novi organizirajo — ustvarili nobenega strokovnega društva, med tem ko imajo celo Nemci že tu svoje strokovno društvo, namreč podružnico nemško-nacionalnega društva „Anker“. A koliko več je nas Slovencev! Ali v to društvo love tudi Slo-vence, kjer vsepriek germanizujejo in jim vcepljajo nemškega duha.

V Beljaku na Koroškem, kjer sem bil nameščen poprej, ima goričmenen nemško društvo tudi svojo podružnico, ki šteje okrog 100 členov, med temi je najmanjše (čujte!) 90 Slovencev, piši devetdeset, a vsi ti so izgubljeni, zastrupljeni! In da jim gre to pomembno delo čim bolj izpod rok, so ustanovili še poseben oddelek za učence (Lehrlingsabteilung).

Čim je dečko vstopil v ta oddelek, je izgubljen za svoj narod, čeprav niti še nemški ne zna.

Take namene ima tudi tržaška podruž-nica društva „Anker“.

Da preprečimo to nevarnost, se mo-ramo združiti v svojo slovensko organiza-cijo toliko v obrambo svojih stanovskih interesov, kolikor tudi naše slovenske na-rodnosti. Združimo se, podajmo si roke v skupno delo!

Na svidenje v nedeljo! A. B.

Za Slovence ob jezikovni meji na Goriškem. Razočarani ter z obžalovanjem moramo konstatovati, da so se bili oglasili edino le trije gospodje na naš tozadevni poziv z dne 28/IV. t. l. in prinesli pečitate časopise vratarici v „Narodnem domu“. Ču-dimo se temu dejstvu, ko se vendar lahko ponašamo, da ravno mi Tržani vemo, kaj je narodni boj ob naših mejah, da je ravno

nam znano, kako neobhodno je, da se vzbuja z dobrim čtivom vse naše ljudstvo. Sred-stvo, ki smo je nasvetovali, bi imelo izvr-sten vseh, a dotične gospode ne bi stal niti novčica! — Ponovno pozivljamo in prosimo naše zavedne čitatelje in čitateljice, naj bi zbirali vse slovenske pečitate časo-pise ter jih oddajali vratarici v „Narodnem domu“, v Barkovljah pa g. c. Rafaeli Mar-telančevi, da jih potem pošljemo našim pre-potrebim bratom na goriško-italijansko mejo.

Upamo sedaj na gotov uspeh — saj bo le čast za vsakega, ki nam ugodil!

C. M. plačilni listki v rest. „Bal-kan“. Prejeli smo:

Ob priliki zadnjega izleta Ljubljancanov se je dogodila neprijetna afera, ki je po raznih listih vzdignila mnogo prahu, a to po zmoti ali pa vsled nesporazum-ljenja.

Že poleg običajnega števila plačilnih list-kov, ki jih je prejel natakari v petek, je dobil za nedeljski izlet še izredno 500 list-kov. Ker sem bil v istem času, kakor ome-njeni g. Ljubljancan, v restavraciji, moram konstatirati, da sem videl povsod računati natakarija na C. M. p. listke. Iz tega sledi, da se je vsa afera izvršila le pomotoma. Ako pa je prišlo potem do incidenta med njim in restavratierjem, je to pač pripisovati okolnosti, da je bil g. St. oni večer „slabo“ razpoložen.... Gost.

(Op. ured. Gospodu St. je ime tega dopisnika na razpolago v našem uredništvu.)

Odlikovana narodna gostilna. Znana gostilna „Al Ginnasio“ g. Hinko Kosiča v ulici Squero novo 7 je dobila od glavnega vodstva družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani diplomu za v nabiralniku nab-ranih 200 Kron. — Čast gostom in lastniku.

Izlet „Kola“ v Vipavo. Ozirom na izlet, ki ga priredi pevsko društvo „Kolo“ na binkoštno nedeljo v Vipavo, opo-zarjamo:

da se odpelje društvo z vlakom dr-žavne železnice ob 5 uri 50 zjutraj do Stanjela; in od tu na voze v Vipavo;

da odhaja z državnega kolodvora br-zovlak ob 7 uri 30 m, ki ima zvezo v Prvačini z železnico na Vipavo, kar je važno za one, ki bi prvi vlak zaka-snili;

da so vozovi že naročeni toliko za društvo, kolikor za one goste, ki so se pri-javili;

da je društvo za slučaj lepega vremena naročilo iz previdnosti nekaj več prostorov na voze in naj se oni, ki si hoče zagoto-viti tak prostor, zglašijo pri vratarici „Nar. doma“ do sobote zvečer (6. ure).

Dalje opozarjamo, da je to povsem svoboden izlet, brez vsacega določenega oficijelnega programa. Zato tudi ni določen nikak vspeh za pevsko zabavo, ki se bo vršila popoldne v prostorih gosp. župana Petrovičiča. Ravno zato pa, ker taka svoboda v gibanju pomenja prijetno udobnost za izletnika, ki se hoče svobodno zabavati, in ker že izlet v tem pomladnem času v lepo vipavsko dolino sam na sebi zagotavlja najlepšega užitka, vabimo tudi nedruštve-nike, naj se pridružijo našemu skromnemu, a vendar zaslužnemu „Kolu“.

Zbirka avstrijskih osnovnih zako-nov in deželnih volilnih redov. Društvo „Pravnik“ je izdalo in založilo VII. zvezek avstrijskih zakonov v slovenskem prevodu. Ta zvezek obsega: državne osnovne zakone in druge ustavne in upravne zakone z odločbami najvišjih sodnih dvorov, ter spre-menjene deželne rede in deželne volilne rede. Zbral in uredil *Stefan Lapajne*, c. kr. okrajni glavar v p. v Ljubljani.

Taka zbirka državnih osnovnih in dru-gih ustavnih in upravnih zakonov, ministr-skih naredeb ter judikatov najvišjih sodnih dvorov poleg deželnih redov in deželnih volilnih redov je bila čim dalje potrebnejša in sicer ne samo za pravnike, osobito za upravna in avtonomna oblastva, ampak tudi splošno za vse one kroge, ki stoje v poli-tičnem življenju in se bavijo z upravnim pravom.

Posebno pa bo ta zbirka tudi dobro došla cerkvenim oblastvom in županstvom, kajti ta zbirka vsebuje tudi interkonfesij-onalni zakon iz leta 1868, zakon o uredbi vnanjih pravnih razmer katoliške cerkve iz leta 1874, zakon o uredbi prispevkov za katoliško bogočastje iz leta 1874, zakon o priznanju verskih družb iz leta 1874, in de-želni konkurenčni zakon za vzdrževanje ka-toliških cerkva in duhovniških poslopij. Obsega pa tudi ta zbirka domovinska za-kona iz leta 1813 in 1896, kakor tudi vo-lilne rede za deželne zbore slovenskih pokrajin. V tej zbirki pa je konečno zbranih nad 600 judikatov vrhovnih sodišč v naj-važnejših in spornih slučajih upravne ali sodnijske prakse.

Knjiga ima isto priročno obliko, kakor dosedaj od „Pravnika“ izdane zbirke zako-nov, obsega 30 pol, ter stane vezana 6 K. Dobiva se pri društvu „Pravnik“ in v knjigotlačnicah.

Koncert v Puli. Na binkoštno nedeljo 15. t. m. obeta postati lepa manifestacija vzajemnosti primorskih Slovencev in Hrva-tov. „Pevsko in glasbeno društvo“ v Gorici opravi s tem koncertom lepo kulturno delo, ker zanese na skrajni jug našega Primorja iskro čuta in ljubezni za glasbeno umetnost,

ki naj se razplamti v žareč ogenj med Hr-
vati in Slovenci mesta Pula. Pričakovati je,
da dober uspeh tega koncerta vspodbudi
tamošnje naše brate, da si ustanove lastno
ognjišče — glasbeno društvo, ki naj siste-
matično goji našo krasno slovansko pesem
in glasbo sploh. Zato je le želeli, da se vsi
Slovani v Pulji sestanejo na binkoštno ne-
deljo na koncert „Pevskega in glasbenega
društva“ v Narodnem domu. Gotovo pridejo
vsi Slovenci in Hrvači, a ne izostane tudi
mnogoštevilna kolonija bratov Čehov, teh
priznanih najvnetejših častilcev glasbene umet-
nosti med Slovani. — V nedeljo vsi na
koncert!

**Binkoštna veselica v Postojnski
jani.** Posebni vlak odhaja binkoštni pone-
deljek, dne 16. maja iz Ljubljane ob 10. uri
dopoludne, iz Trsta ob 8.40, z Reke ob
8.30, iz Kormina ob 8 in iz Pule ob 7.10
zjutraj. — Med veselico v jani, ki se bo
vršila ob vsakem vremenu, bo koncertirala
razum jamske godbe tudi polnoštevilna
mestna godba iz Pule. V jani bo uradovala
c. k. jamska pošta in vsem tam oddanim
razglednicam se pritisne pečat jamske pošte
ter se razpošljejo naravnost od tam v vse
dele sveta. — Vstopnina v slavnostno elek-
trično razsvetljeno jamo znaša samo 2 K za
osebo, vsako nadaljno znižanje vstopnine je
popolnoma izključeno. Veselica prične ob 3.
uri popoln.

Jubilejne znamke izda poštna uprava
o priliki cesarjevega 80 letnega rojstnega dne.

Nagradjeni zdravniki. Včeraj je rav-
nateljstvo državnih železnih dežurnih zdrav-
nikov, ki so pomagali povodom železniške
nesreče pri Miljah na reševanju ponesrečen-
cev, poslalo pismo, v katerem se zahvaljuje
za njihovo pomoč ter je ob enem nakazalo
vsakemu 150 K nagrade.

Tržaška mala kronika.

Nagla smrt. Josipini Schubert, star 67
let, stanujoči v ulici Luigi di Palestrina je
včeraj zjutraj prišlo slabo in je kmalu po-
tem izdihnila. Pozvani zdravnik z rešilne po-
staje je zamogel konstatirati le smrt.

V mestno bolnišnico je bil vsprejet
včeraj zidar Just Starc iz Barkovelj, ki si je
meč delom zlomil levo roko.

Tatvine. Včeraj je bil aretiran brez-
poselni težak Peter Vile, star 22 let, iz
Pirana, ki je iz nekega voza vkradel gnjat
v vrednosti 21 kron. —

Na parniku Ragusee „Lokrum“ je bila
med potjo iz Spuza v Dubrovnik vkradena
iz zaprtega predala srebrna posoda velike
zaprte vrednosti. Ob prihodu je bil are-
tiran tat, kurjač Simon Gesson iz Zadra.

**Loterijske številke, izžrebane dne 11.
maja:**

Lvov	51	75	57	53	64
Praga	9	33	25	28	45

Koledar in vreme. — Danes: Pan-
kracij muč. — Jutri: Servacij škof.
Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne
+ 14° Cels. — Vreme včeraj: dež.

Vremenska napoved za Primorsko:
Oblačno in deževno. Hladni vetrovi. Zmerna
vročina. V začetku slabo, potom polagoma
bolje.

Društvene vesti.

„Klub dram. dil. na Proseku“ vabi
na važno sejo, ki bo danes v četrtek v
društvenih prostorih ob 9. uri zvečer. Raz-
dele se uloge za igranje „Miklova Zala“. —
V tej krasni igri sodeluje nad štiride-
set oseb. — Vabljeni so vsi člani obojega
spola.

Dramatično društvo v Trstu. Vse
gg. odbornike uljudno vabim, da bi se bla-
govolili udeležiti današnje odborove seje
ob 8. uri zvečer v društveni pisarni. —
Prosim, točno in zanesljivo.

Podpredsednik.

**Sezona predstav Št. Jakobške Čital-
nice** se približuje koncu in za zadnje pred-
stave pripravlja Čitalnica nekaj novega, kar
bo nudilo izrednega užitja. Podrobnosti za
sedaj zamolčimo, opozarjamo pa, da bo
Čitalnici mogoče to uresničiti le, če jo bo
sl. občinstvo podpiralo. V nedeljo vprizori
Čitalnica v „Narodnem domu“ pri
sv. Ivanu najbolj priljubljeno nar. igro s
petjem „Rokovnjači“ in upamo, da poseti
sl. občinstvo to predstavo v velikem
številu. Po predstavi bo ples do polnoči.

Št. Jakobška Čitalnica vabi gg. pevce
in pevke k današnji pevski vaji, ki se vrši
od 8 ure zvečer do 10.

Pevsko in bralno društvo „Zastava“
v Lonjerju vabi najuljudnejše zavedne Slo-
vence. Tržačane in okoličane, k svoji vrtni
veselici, katera se bo vršila dne 15. maja
na vrtu gostilne „Pri Županu“. Na vspeh
je: petje, igra in ples. Začetek ob 4. uri
popoldne. Sodelovala bo domača godba.
Ples bo v prostorih „Konsumnega društva“. V
slučaju slabega vremena se vrši veselica
prihodnjo nedeljo.

**I. redni občni zbor akad. društva
„Slovenije“** bo v petek, dne 13. t. m. ob
7 in pol zvečer. Lokal: I. Trötter „Zum
Magistrat“ Souterrain. Vspored: 1. Čitanje
zapisnika. 2. Čitanje zapis. obč. zbora
„Adrije“ in „Tabora“. 3. Poročilo odborovo.
4. Poročilo knjižničarja, blagajnika in pregled-
nikov. 5. Poročilo vseučiliškega odseka. 6.

Poročilo eksekutive in nadomestne volitve v
eksek. 7. Eventualija.

Vesti iz Goriške.

Razpisan je natečaj za podelitev ces-
tarske službe v Reki v stavbenem okraju
Tolminskem.

Telovadno društvo „Sokol“ v Mirnu,
priredi na Binkoštni ponedeljek javen nastop
združen z ljudsko slavnostjo. To je drugi
letošnji izlet, na katerega pošljejo nova
društva svoje vrste. Navzočnost ljudstva pa
naj sodi, v koliko so napredovale v letu.
Nastopi tudi ljudošolski naraščaj na prostih
vajah s prapranci „Sokola“ iz Mirna in
Bilj.

Vabljeni so tudi tržaška društva.
Kar se navadno na Binkoštni ponedel-
jek prirejajo izleti, upati je, da zleti marsi-
katero bratsko društvo ta dan v Miren da
s tem poveča slavnost ter pokaže svoje
simpatije do Mirenskega Sokola, ki je tudi
potreben gnotne podpore.

H koncu še omenjamo, da se nudi izlet-
nikom s takozvanega grada jako lep
razgled na Julijske in Beneške Alpe, Brda,
Goriško okolico in furlansko planjavo. Na
zdar!

Bralno in pevsko društvo „Draga“
v Tevčah pri Ajdovščini priredi dne 22.
maja svojo prvo veselico v zvezi s plesom.

**Odbor „Trgovsko in obrtnega dru-
štva“** v Gorici konstituiral se je v petkovi
seji kakor sledi:

Predsednik: g. Anton Jakončič, pod-
predsednik: g. Ivan Kravos, tajnik: g. Aurel
Bisail, blagajnik: g. Josip Kutin, gospodar:
g. Anton Cernigoj, odbornika: gg. Andrej
Gabršček in Albert Tušar, namestnika:
gg. Josip Kerševani in Josip Ivančič.

Društveni urad se bo nahajal tudi na
dalje v ulici sv. Ivana št 7 in je odprt raz-
nim nedeljo in praznikov vsaki dan od 9. —
12. in od 2. — 5. ure, kjer je društveni urad-
nik g. Greg Šubič na razpolago za delo in
za nasvete posebno njim, ki želijo po-
moči v davčnih in pristojbinskih zade-
vah. —

Vesti iz Istre.

Junaški čin orožnika. Iz Pule nam
pišejo: „Edinost“ je že sporočila o eksplo-
ziji, ki se je dogodila tedni v tujakšnjem
arzenalu. Ko je v zalogi začelo goreti, se je
nahajal v bližini orožniški stražmojster Er-
nest Filipič. Videč veliko nevarnost — ve-
del je, da je v zalogi mnogo benzina — je
Filipič brez pomisleka skočil v zalogo in
začel sode benzina ven valiti. Ali, komaj je
izvlekel drugi sod, že se je začelo strašen
pok in res je smatrati za pravo čudo, da
ni pal na licu mesta kakor žrtev. Vendar
je bil med vsemi, ki so se nahajali tam,
najbolj vžgan od velikega ognja. Ožgan je
po hrbtu in na glavi, vendar pravijo zdrav-
niki, da rane niso smrtno nevarne. Tukajšnji
listi hvalijo Filipča, ker je ob nevarnosti za
svoje lastno življenje zabil velikovo večjo
katastrofo. Tudi mi mu čestitamo na juna-
škem činu.

Iz Spodnje Škofije. Pevsko-bralno in
godbeno društvo „Istrski Grmič“ priredi v
nedeljo dne 15. maja narodno veselico na
dvorišču gosp. Ivana Božiča.

Na veselici sodelujejo iz prijaznosti
bratska društva: „Narodna čitalnica“ iz De-
kani z mešanim in moškim pevskim zborom,
„Domovina“ iz Ospa, „Slovanski dom“ od
Sv. Barbare-Elerji in „Slovenija“ iz Sr.
Škofije.

Nekatera društva iz Trsta in okolice
bodo zastopana po odposlanstvih. Začetek
ob 4.30 popoldne.

NB. V slučaju slebega vremena se bo
vršila veselica na binkoštni ponedeljek; in
ako bi tudi tega dne bilo vreme skrajno
neugodno, se veselica odloži na nedeljo 22.
maja t. l.

Druge slovenske dežele.

Nadomestna državnozborna volitev
v okrajih Gornjigrad, Soštanj, Marnberg in
Slovenjgradec se bo vsled smrti držav-
nega poslanca Ježovnika vršila dne 4.
julija.

Vodovje na Kranjskem narašča. —
Vsled večdnega deževja je začelo na
Kranjskem vodovje naglo naraščati in je
ponekod tudi že prestopilo bregove.

Gospodarstvo.

Ústředná banka účastný spolok
(Osrednja banka delniška družba) v Budim-
pešti je postala nekako središče, v katerem
se koncentrujejo razne finančne operacije
slovaških, rumunskih, srbsko-hrvatskih, bo-
sansko-hercegovskih in črnogorskih zavodov.
tako, da se opaža že sedaj nekako finančno
ravnotežje med omenjenimi deželami. Pri
navedenih denarnih zavodih, ki jih je že
nad 200, si je banka že v tem kratkem
času svojega poslovanja pridobila popolno
zaupanje in priznanje in to vsled kulance,
ki jo izkazuje napram svojim spojemcem,
ker ji je omogočeno gladko in zadovoljivo,
brez velikih stroškov in manipulacij izvajati
iz glavnega denarnega središča vsakovrstne
posle. Poskušala bilanca za prvo četrtletje
obstanka zavoda je nepričakovano ugodna
in smemo z ozirom na vspehe prvih štirih
mesecev pričakovati brez dvomov tudi po-

Podpisani si šteje v čast naznaniti slavnemu občinstvu, da je odprl

v ulici Carlo Ghega 11, Telefon 15-67
IZKLJUČNO ZALOGO VINA

konstantnih vrst

belega, rdečega, navadnega in finega iz

„Istituto Agrario Provinciale dell' Istria“

(Deželnega istrskega kmetijskega zavoda)

odlikovanega s častnimi diplomami, zlatimi in srebrnimi svetinjami na razstavah
v Trstu leta 1882, Bolcanu 1886, Dunaju 1890 in 1898, Milanu 1894, Ulmu
1900, Turinu 1902 itd. itd.

**: Pod direktnim in stalnim nadzorstvom :
tehničnih organov zavoda.**

Razun tega ima v izključni zalogi vina

Istrskega zavoda „ENOPOLIO ISTRIANO“

uknjžene zadrage z omejeno zavezo producentov vina v Istri.

Prodaja na debelo in drobno.

Postrežba na dom v sodčkih in tudi v buteljkah.

G. FESTI.

Hranilnica in posojilnica v Trebčah

reg. zadruga z neomejeno zavezo

vabi na

občni zbor

ki se bo vršil

v četrtek, 26. maja t. l. ob 4. uri pop.

v dvorani „Gospodarskega društva“.

Dnevni red:

- 1) Poročilo načelstva.
- 2) Potrjenje letn. zaključka za leto 1909.
- 3) Volitev načelstva in nadzorstva.
- 4) Poročilo o izvršeni reviziji.
- 5) Slučajnosti.

K obilni udeležbi uljudno vabi ODBOR.

Ako se ne udeleži zadostno število članov, vrši se
drugi občni zbor ravno isti dan in z istim dnev-
nim redom pol ure pozneje ne glede na število
članov.
Tem potom naznanja se tudi, da je „Hranilnica in
posojilnica“ razširila svoj delokrog na Padrice in
Gropado. Radi tega se vabi g. posestnike iz zgoraj
navedenih vasi, da se udeležijo občnega zbora v čim
večem številu.

Preno- Alla città di Vienna

čišče ulica Vienna št. 8 blizu južn. kolodvora
je na novo urejeno. Sobe od K 1.50 dalje,
sobe z dvema posteljama. Za gosp. trgov-
ske potovalce posebne cene. —

Lekar narja A. Thierry balzam

(postavno obvarovan)

Pristen samo z NUNO kot varstveno znamko.

Učinkuje proti želodčnim krčom, napetju, slabemu prebavljanju, kašlju, plju-
nim in prsnim boleznim, zagrljenju itd. — Čisti rane, ublažuje bolesti, 12
malih ali 6 dvojnih steklenic, ali pa velika posebna steklenica K 5.

Lekarnarja Antona Thierry pristno mazilo iz VRTNIC
(CENTIFOLIUM) zanesljivo učinkuje pri oteklinah, ranitvah, vnetjih, 2 lončka
K 3.60. Naslovja se na lekarno:

A. THIERRY, PREGRADA pri ROGATCU : Dobi se v vseh lekarnah.
Dobiva se v lekarni ZANETTI, Trst, Piazza Goldoni Engros, fec, MELL, drogist.

Svarilo!

Prosimo spoštovana gospodinja, ne zahtevajte
pri nakupu kar na kratko zavitek ali zabojček
„cikorije“, temveč določeno znamko:

„Franck“

da imate zagotovilo za vedno jednako in najboljšo
kakovost. — Pazite pri tem na te varstvene znamke in
podpis, kajti naše zamotanje se v enakih barvah,
papirju in z podobnim natisom ponareja.

Henrik Franck's sinovi

2. Nov. 1889, 3. 11. 1890.

HOTEL BALKAN70 sob. elektr. razsvetljava, lift, kopeli
CENE ZMERNE. 1. KÖGL.**HOTEL BALKAN**

polnoma zadovoljivega končnega vspeha. Važno oporo imajo v Ustredni banki posebno trgovske tvrdke, ki so v trgovski zvezi z drugo polovico države, ker jim je omogočeno svoje stike na podlagi stalne kontrole tamkajšnjih razmer primerno uravnati in razširiti. V bančnih in trgovskih stvareh se je možno obračati zaupljivim potom na ravateljstvo omenjenega zavoda.

Moderna doba. Vsak dan, vsak teden nas nauči kaj novega, prinaša nam vspehe raziskovanja učenjakov, iznajditeljev, spoznavamo nove snovi, nove stroje, nove načine izdelovanja, vsak dan se nam množe izkušnje.

Na podlagi starih izkušenj in novih izumov se vedno izpreminja naša okolica, zdaj počasi, zdaj spet bolj hitro.

Kjer so stale hišice naših prednikov, stoje danes moderno urejene in udobne velike palače, kjer je prej delala slabotna človeška roka, tam se danes vrte mogočni stroji, ki delajo bolj natančno in bolj poceni. Človeško roko nadomešča parna vodna in električna sila.

S pomočjo novih naprav se človek brani povodnji, bliska in ognja, proti katerim ni imel prej nobene moči. Prenaša silo deročih gorskih rek stotine kilometrov daleč s pomočjo električne žice. Kako je velika n. pr. tudi razlika med prometom po železnici danes in med nekdanjim prometom z vozovi!

In če pogledamo zdravništvo, vidimo, kako velike dobrote nam tudi tu prinašajo skoro vsak dan vspehi te znanosti.

Korakati moramo z dobo, prisiljeni smo izkoriščati nove stvari, nove naprave. Saj človeštvo vsak dan raste in vsak dan več potrebuje. Neopravičeno je običaj na starih uredbah in nemogoče je vedno se držati starih stvari.

Le tisti človek in le tisti narod res napreduje, ki je tako moder, da zna pametno izrabiti nove uredbe in nove stvari.

Tako je tudi v industriji. Tu skuša industrijalet prekositi industrijalet, skuša priti na podlagi dozdanjih izkušenj z izdelkom, ki odgovarja vsem našim zahtevam časa, da bi kar najboljše zadovoljil odjemalca in tako prekosil svojo konkurenco. Kolikor modernejše je urejeno izdelovanje, toliko boljši je seveda tudi izdelek sam.

In zato ni niti res, niti utemeljeno, če danes konkurenca n. pr. raznaša mnenje, da recimo „Kolinska cikorijska“ zato ni tako dobra, kakor konkurenčni izdelki, ker je nova.

Kolinska tovarna v Ljubljani, ki je kar najmodernejše urejena, ki ni prav nič štedila na svoji notranji uredbi, da bi bili njeni izdelki popolni na podlagi najnovejših izkušenj, ki izrablja le surovine najboljše kakovosti pod nadzorstvom najboljših strokovnjakov, nikakor ne razglasa izdelovalne metode za nekako čudovito tajnost, kakor to dela konkurenca; kajti danes je kemična znanost tako napredovala, da t. zv. „tajnosti“ v izdelovanju cikorijske lahko nazovemo čisto navadno reklamno frazo, seveda reklamno frazo prav dvomljive vrednosti, čisto navadno bajko, ki naj vpliva na nestrokovnjake in jim sugerira nekaj, česar ni.

Kolinska tovarna, ki dokazuje mogočni razvoj slovanske industrije, je domače podjetje; v nji so razun dveh Čehov zaposleni sami Slovenci, ki dokazujejo s tem, da je slovenski delavec zmožen za najboljša dela, in zato je žaljiva trditev konkurence, da zato tovarna ne more izdelovati dobrega blaga, ker slovensko delavstvo ni dobro.

Na izbiro delavstva tovarna seveda skrbno gleda na to, da ima le zanesljive in res zmožne delavne moči, ker le na ta način lahko njeni izdelki v današnjem težkem konkurenčnem boju prekašajo tuje konkurenčne izdelke.

Zato opozarjamo našo javnost na to podjetje in je kar najtopleje priporočamo, kajti prepričani smo, da s tem, da je podpiramo, podpiramo svoje ljudi in pospešujemo svojo industrijo proti tuji industriji, ki se more opirati le na staro navado, iz katere vleče dobiček in izrablja naš narod. Če je tudi res, da je stara navada železna srajca, smo pa vender-le prepričani, da je ne-le možno to železno srajco sleči, temveč, da to tudi moramo že enkrat storiti za prav

energično, če hočemo v svoji gospodarski osamosvojitvi kaj napredovati.

Razne vesti.

Sneg na Tirolskem. V ponedeljek je na Tirolskem ves dan snežilo. Po vsej deželi je padlo precej snega. Škoda je v nekaterih krajih velika.

Listnica uredništva.

Gosp. A. P. Sanci, Boljunc. Potrjujemo, da niste vi avtor dopisa iz Boljunca v „Edinosti“ od 6. t. m.

Meblovana soba se odda z eno ali dvema posteljama s l. ju-nijem. Via Lorenz o Giberti št. 6, I. n. 808

Proda se 400 trstik 2 in pol metra visokih po jako nizki ceni v ulici Farneto št. 36. 807

Sprejmejo se takoj pekovski vajenci. Trst, ulica Stadi-ona št. 24. 804

Odda se soba z dvema posteljama v ulici Fabio Severo 12, III. n. 802

Gostilno na račun išče popolnoma zanesljiva oseba. Ponudbe na upravo Edinosti pod „Gostilna“. 803

Neki gospod, uradnik išče gospodčno veščo zemškega ali italijanskega jezika, katere naj bi ga poučevala v slovenskem jeziku. Ponudbe pod „Poste restante“, R. M. 11, Glavna pošta. 801

Proda se lepo zemljišče v bližini rojanske cerkve. Več se poizve v Konsumnem društvu v Rojani 798

V najem se odda lepa meblirana soba v bližini glavne pošte. Ulica Carradori št. 9, III. n. 800

Lepa prilika za „peke“! Hiša s popolnoma opravljenim pekarništvom se proda ali da v najem pod ugodnimi pogoji takoj v Lescah na Gorenjskem. Pekarna brez konkurence. Hiša je nova, krita z opeko in ima vodovod. Podrobnosti pri lastniku J. Pret-narju, trgovcu na Bledu 665

Mladega uradnika trgovsko naobražene, veščega slovenske in nemške korespondence, sprejme večja česka tovarna. Eventuelno se sprejme mlad gospod brez prakse. Ponudbe pod „URADNIK“ na Inzeratni oddelku Edinosti (pod št. 657) 657

ALEKS. FRANC MAYER - TRST

žgalnica kave

TELEFON 1743.

Najboljši vir za dobivanje prave kave

Na obroke! Velika izbira Na obroke!
izgotovljen. oblek za gospode in manuf. blaga
po jako zmernih cenah
JAKOB DUBINSKY, Trst, Barriera 34, II. n.

Via Malcanton št. 9**KONKURZNA MASA :: MACCARI & PROSS**

se je odločila k popolni likvidaciji in prodaji na drobno vsega obstoječega blaga, to je SUKNA ZA MOŠKE angl., franc. in domačega.

TRST, Via Malcanton št. 9, TRST

CENE ZMERNE.

TELEFON 16-83

Na obroke

Velika zaloga izdelanih oblek
za moške in otroke. Bogat izbor vseh vrst platna
za perilo in rjuhe, garniture za mizo in posteljo itd.

Adolf Kosterls, ul. S. Giovanni 16, I. n.
zračen „BUF-ET AUTOMATICO“

POZOR! Skladišče ni v prili-
čju, ampak v prvem nadstropju.POZOR! Skladišče ni v prili-
čju, ampak v prvem nadstropju.

Mihail Pernarčič Trst, ulica Romagna 16, stavbeni in umet-niški mizar. Izvaja vsakovrstne specialitete za no-tranje in zunanje uredbe v stanovanjih, pisarnah itd. Cene zelo zmerne. Priporoča se vsem Slovanom 755

20 do 50 K na dan zasluži
lahko vsak brez vsakega stanja, kdor se želi baviti s prodajo dovoljenih srečk trajne vrednosti. Proizliza in na-rada sta velika a marljive osebe dobivajo s časom tudi stalno plačo. Hrvatske ali srbske ponudbe naj se pošiljajo na: Administracija „Nene Fortuna“ Budimpešta V., Börse, Postfach 78.

ANTON SKERL

mekanik, zapriseženi zvečenec

TRST, Carlo Goldonijev trg št. 11
Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“

napeljeva in zaloga strojinskih strojev, lasti in profila gra-melov, smučarjev, in frizorjev. Zaloge pripravi za vsaki pivo
Zaloge izdelane na popravilo 45, strojev, koles, motokoles itd
Velika zaloga pripadkov po tovar cenah.
TELEFON 1784.

Prodajalna slanin: in: delikates

s buffetom

Bartolič & Plessing — Trst

ulica Sanitá 22 (vokal ulice S. Giorgio 5)
Pivo Erber, uležano in Kaiserjevo. Španska vina iz The Continental Bodega Company. - Dezertna vina bila in udeča iz kleti princa Lichtensteina v Feldsburgu in grofa Lantierja v Vipavi. Vaski dan kuhana gobjat, štenjelska gobjat in raznovrstne slanine.
Sveže surovo maslo iz planin in izbran sir.

Bogomil Pino

prvi urar v Sežani

ima svojo

novo prodajalno

v TRSTU, ulica

Viccen. Bellini 13

nasproti cerkve

sv. Antona novega.

Vsakov. verižic

po tovar cenah.

Velikanski : do-
hod : za : novo
: : : : sezono
Lastna kro-
: jačnica. :
Delo so-
: lidno.

(magazzino vestiti)
Velika zaloga izgotovljenih oblek
J. F. FAROCHI
Konkurenčne cene

TRST
V. G. Carducci 32
(vokal Santorio)

Brizgalnice

raznih vzorcev. - Popravki z naj-
večjo natančnostjo in jamstvom se
izvršujejo v mehanični delavnici
inštalacij kakor tudi vode in plina

G. Simsich & A. Boschin

Trst, Via Rossetti 5, Telefon 133, rim. IV

Kdo izdeluje

preliminirane in prouč. načrte potom akojske
družbe z. o. z. za zidanje hlš iz betona z železom
DISS & Comp.
Ulica della Borsa 3 (Tergeteo) Telef. 11-61

- POZOR! -**OSTANKE**

moškega in ženskega blaga, ki so se rakupili tekoni se-
zone, prodajam, dokler traja zaloga po znižanih cenah. Ne
prezrite te prilike in zahtevajte potom dopisne vzorce.
RAZPOŠILJALNA TVRDKA SUKNA

Franz Schmidt Jägerndorf 103

Avstrijska šlezija.

F. P. VIDIC & Comp., Ljubljana

opekarna itd. ponudijo vsako poljubno množino

Zarezanih strešnikov sistem Marzola, zidakov prve vrste.

Peči, štedilnike itd. Takošnja postrežba. Vzorce in prospekte pošljemo na željo takoj.